

ETELÄMANNERTA KOSKEVAN SOPIMUKSEN 43. KONSULTATIIVISEN KOKOUKSEN HYVÄKSYMÄT TOIMENPITEET 1(2021)–23(2021); KANSALLINEN HYVÄKSYMINEN

Etelämannerta koskevan sopimukseen (SopS 31/1984) liittyvän ympäristönsuojelupöytäkirjan (SopS 5/1998) V liite (SopS 54/2002) koskee Etelämantereen erityissuojelualueita ja Etelämantereen erityishallinta-alueita. Liitteen 6 artiklan nojalla Etelämannerta koskevan sopimuksen konsultatiiviset osapuolet voivat hyväksyä alueen nimeämisen Etelämantereen erityissuojelualueeksi tai erityishallinta-alueeksi hyväksymällä aluetta koskevan hallintasuunnitelman. Liitteen 8 artiklan mukaan erityissuojelu- tai erityishallinta-alueiksi nimetyt tai tällaisilla alueilla sijaitsevat paikat ja muistomerkit, joilla on yleisesti tunnustettu historiallinen arvo, on merkittävä historiallisten paikkojen ja muistomerkkien luetteloon.

Ympäristönsuojelupöytäkirjan V liitteen 3 artiklan mukaan pääsy erityissuojelualueille on kielletty, paitsi jos siihen saadaan lupa. Kansallinen viranomaisen saa liitteen 7 artiklan mukaan myöntää luvan erityissuojelualueelle pääsemiseksi ja toimiin ryhtymiseksi siellä edellyttäen, että kyseistä aluetta koskevan hallintasuunnitelman vaatimuksia noudatetaan. Kansallisen viranomaisen harkintavaltaa luvan myöntämisen suhteen rajoitetaan siten konsultatiivisen kokouksen hyväksymässä hallintasuunnitelmassa asetetuilla ehdoilla.

Suomessa ympäristönsuojelupöytäkirjan velvoitteet on pantu täytäntöön lailla Etelämantereen ympäristönsuojelusta (28/1998). Lain 25 §:n mukaan lupa pöytäkirjan V liitteen mukaan erityissuojelualueeksi nimetyllä alueella liikkumiseen tai toimenpiteisiin ryhtymiseen voidaan myöntää vain, jos toiminta täyttää alueelle V liitteen mukaan vahvistetun hallintasuunnitelman vaatimukset. Lisäksi edellytetään, että ympäristöministeriö pitää rekisteriä erityissuojelualueista.

Etelämannerta koskevan sopimuksen videoyhteyksin pidetyssä 43. konsultatiivisessa kokouksessa 24 päivänä kesäkuuta 2021 hyväksyttiin yhteensä 23 Etelämannerta koskevaan sopimukseen liittyvän ympäristönsuojelupöytäkirjan liitteen V alaista toimenpidettä ("measure"), jotka koskevat ympäristönsuojelupöytäkirjan V liitteen mukaisia erityissuojelualueita. Toimenpiteillä 1(2021)–21(2021) hyväksytään kahdeksatoista Etelämantereen erityissuojelualuetta koskevat hallintasuunnitelmat. Lisäksi toimenpiteillä 22(2019) ja 23(2021) muutetaan historiallisten paikkojen ja muistomerkkien listaa.

Ympäristönsuojelupöytäkirjan V liitteen 6 ja 8 artiklan mukaan toimenpiteet katsotaan hyväksytyiksi 90 päivän kuluttua sen Etelämannerta koskevan sopimuksen konsultatiivisen kokouksen päättymisestä, jossa se hyväksyttiin, jollei vähintään yksi sopimuksen konsultatiivinen osapuoli edellä mainitun määräajan kuluessa ilmoita tallettajalle, että se haluaa pitemmän määräajan tai ettei se voi hyväksyä toimenpidettä, ja ellei toimenpiteessä toisin määrätä.

Etelämannerta koskevan sopimuksen sihteeristöltä 29 päivänä kesäkuuta 2021 saadun ilmoituksen mukaan määräaika mahdolliselle lisäaikapyynnölle tai toimenpiteiden vastustamiselle umpeutuu 22 päivänä lokakuuta 2021. Toimenpiteet oli siten tarkoitus kansallisesti hyväksyä mainittuun päivään mennessä. Myöhemmin, 24 päivänä syyskuuta 2021 päivätyllä nootilla sihteeristö on ilmoittanut, että toimenpiteet ovat tulleet voimaan jo 22 päivänä syyskuuta 2021.

Nyt hyväksyttävät toimenpiteet eivät sisällä lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä eivätkä muullakaan perusteella edellytä eduskunnan suostumusta. Toimenpiteet on tarkoitus saattaa voimaan valtioneuvoston asetuksella. Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun toimenpiteet on kansallisesti hyväksytyt. Koska toimenpiteiden määräykset ovat yleiseltä merkitykseltään vähäisiä, toimenpiteitä ei ole suunniteltu julkaistaviksi soppimussarjassa. Voimaansaattamisasetuksen yhteydessä annetaan säädöskokoelman 9 §:n 2 momentin mukaisesti tieto siitä, että toimenpiteet ovat nähtävinä ja saatavissa etelämannersihteeristön ylläpitämällä internetsivustolla sekä ympäristöministeriössä, joka antaa niistä myös tietoja suomeksi ja ruotsiksi.

Edellä esitetyn perusteella esitetään, että tasavallan presidentti hyväksyy Etelämannerta koskevan sopimuksen 43. konsultatiivisessa kokouksessa 24 päivänä kesäkuuta 2021 hyväksytyt Etelämannerta koskevaan sopimukseen liittyvän ympäristönsuojelupöytäkirjan V liitteen alaiset toimenpiteet 1(2021)–23(2021).